

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

AGENCJA
RYNKU ROLNEGO

MINISTERSTWO ROLNICTWA i ROZWOJU WSI

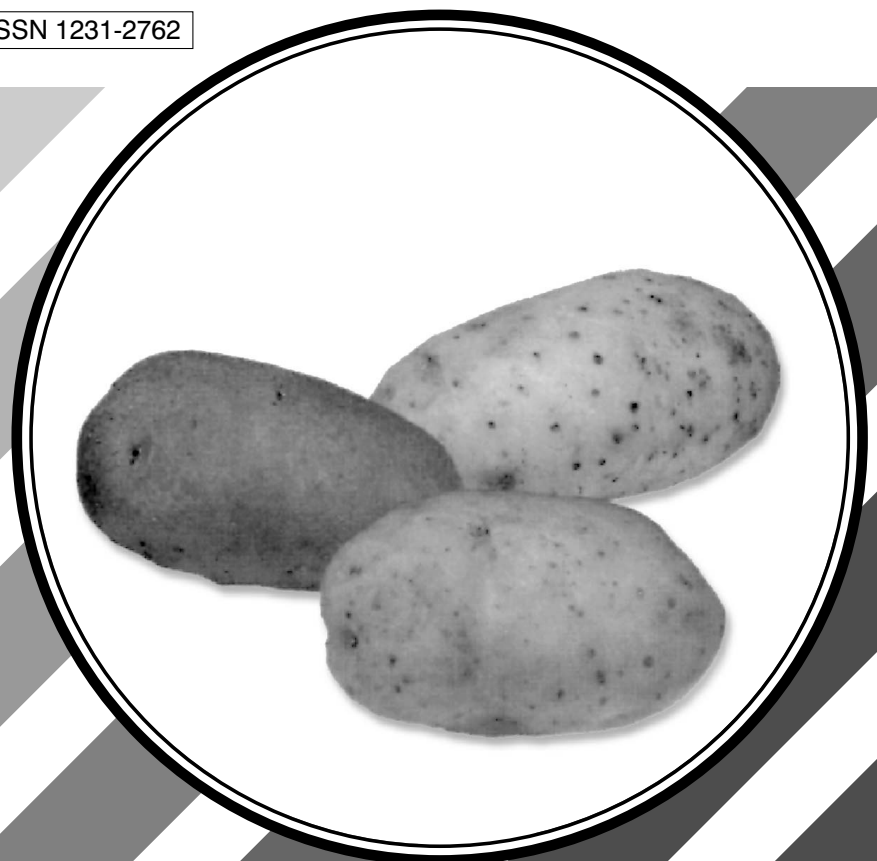
NR
32

RYNEK ZIEMNIAKA

stan i perspektywy

ISSN 1231-2762

**ANALIZY
RYNKOWE**

LISTOPAD 2007

Spis treści

REASUMPCJA

- I. Uwarunkowania makroekonomiczne
- II. Rynek ziemniaków w Europie – *J. Rembeza*
- III. Produkcja ziemniaków w Polsce – *W. Dzwonkowski, J. Chotkowski*
- IV. Popyt na ziemniaki – *W. Dzwonkowski, I. Szczepaniak, E. Rosiak, E. Bochińska*
- V. Handel zagraniczny ziemniakami i ich przetworami – *W. Dzwonkowski*
- VI. Ceny ziemniaków i ich przetworów – *W. Dzwonkowski*

**Przy publikowaniu fragmentów analizy oraz informacji i danych liczbowych
prosimy o podanie źródła.**

Analizę przygotowano w Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ-PIB
Świętokrzyska 20, 00-950 Warszawa
Kierownik Zakładu – prof. dr hab. Jan Małkowski, tel.: (0·prefiks·22) 827-36-64

AUTORZY:

mgr Wiesław Dzwonkowski
• IERiGŻ-PIB • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-616

dr Iwona Szczepaniak
• IERiGŻ-PIB • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-770

dr Ewa Rosiak
• IERiGŻ-PIB • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-595

dr Jacek Chotkowski
• IHAR • Bonin k. Koszalina
Tel.: (0·prefiks·94) 342-30-31 wew. 233

dr hab. Jerzy Rembeza
• IHAR • Bonin k. Koszalina
Tel.: (0·prefiks·94) 342-30-31 wew. 232

mgr Ewa Bochińska
• ARR • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 661-78-74

Analizę zrecenzowała i zatwierdziła w dniu 23.10.2007 r. Rada Rolniczych Analiz Ekonomicznych w składzie:
Zdzisław Adamczyk, Tadeusz Chrościcki, Jan Małkowski, Bożena Nowicka, Roman Urban (wiceprzewodniczący),
Zdzisława Wiśniowska-Antonik, Maria Zwolińska (przewodnicząca).
Kolejna analiza wydana będzie w maju 2008 r.

REASUMPCJA

Wzrost cen w ostatnich dwóch sezonach spowodował wyhamowanie spadku, a w niektórych krajach nawet wzrost powierzchni uprawy ziemniaków w 2007 r., która w całej Unii Europejskiej zwiększyła się o ok. 3%. Zbiory ziemniaków w krajach UE, są wyższe o ponad 10% niż w roku poprzednim, ale nie przekraczają średniej z ostatnich kilku lat. Wstępnie szacuje się je na ok. 58,5 mln ton wobec 52,3 mln ton w 2006 r.

W konsekwencji na rynkach europejskich w sezonie 2007/08 występuje znaczący spadek cen. Przewiduje się, że przeciętne ceny ziemniaków jadalnych w bieżącym sezonie będą dwukrotnie niższe aniżeli w poprzednim sezonie, ale ich poziom będzie wyższy od średniej wieloletniej.

W 2007 r., po przejściowym wzroście, w Polsce wróciła tendencja spadkowa arealu uprawy ziemniaków. Powierzchnia uprawy w br. wyniosła 570 tys. ha, wobec 597 tys. ha w 2006 r. i 588 tys. ha w 2005 r. Udział ziemniaków w strukturze zasiewów wyniósł 5,0 %.

Plony ziemniaków w 2007 r. wyniosły 197 dt/ha i były wyższe od plonów z poprzedniego roku o 47 dt/ha, tj. o 31,3%. W porównaniu z rokiem 2005 wzrost plonów wyniósł 12%. Zbiory ziemniaków w Polsce ukształtowały się na poziomie 11,2 mln ton i były o 24,9% wyższe aniżeli w 2006 r.

W sezonie 2006/07 ceny ziemniaków w Polsce kształtowały się na rekordowo wysokim poziomie. W sprzedaży targowiskowej wyniosły one średnio 1132 zł/t i były o 54% wyższe niż w sezonie 2005/06 i 2,5-krotnie wyższe niż w sezonie 2004/05.

Duży wzrost produkcji ziemniaków powoduje, że ich ceny w sezonie 2007/08 są dużo niższe. Średni ich poziom na targowiskach w sezonie 2007/08 może obniżyć się do ok. 670 zł/t i być o ponad 40 % niższy aniżeli w sezonie 2006/07. Niższe są również ceny skupu. Mogą one wynieść ok. 240 zł/t, wobec 285 zł/t w sezonie 2006/07.

W sezonie 2007/08 obroty rynkowe ziemniakami mogą osiągnąć ok. 3,60

mln ton i być o ok. 12% wyższe niż w sezonie 2006/07. Wzrośnie przerób ziemniaków na skrobię i susze. Kontyngent produkcji skrobi zostanie wykorzystany w ok. 95%, a jej produkcja wyniesie ok. 138 tys. ton. Większe będzie również wykorzystanie ziemniaków w produkcji frytek i chipsów. Przemysłowe wykorzystanie ziemniaków może być więc o ok. 20% wyższe aniżeli w sezonie 2006/07. Przewiduje się, że w sezonie 2007/08 kanałami rynkowymi (skup, sprzedaż hurtowa, sprzedaż targowiskowa, eksport) rozdysponowane będzie ok. 32% zbiorów.

W I półroczu 2007 utrzymała się dobra sytuacja finansowa przemysłu ziemniaczanego, chociaż wskaźniki rentowności były niższe niż w latach 2004-2005.

W minionym sezonie, z uwagi na bardzo wysokie ceny i niską jakość, znacząco zmniejszyła się konsumpcja ziemniaków. Spożycie ziemniaków wyniosło 121 kg/osobę i było o 5 kg niższe niż w sezonie poprzednim. W sezonie 2007/08, przy niższych cenach i po-

Tabela 1

Bilans ziemniaków (tys. ton)

Wyszczególnienie	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08 prognoza
Zbiory	19379	15524	13731	13999	10369	8982	11220
Import	71	30	36	92	111	167	117
Razem do dyspozycji	19379	15554	13767	14091	10480	9149	11337
Zużycie w gospodarstwach	13118	9974	8305	8849	5838	5140	6787
- sadzenie	2050	1915	1775	1480	1480	1395	1350
- spasanie	8415	5459	3950	4819	1888	1375	3087
- samozaopatrzenie	2653	2600	2580	2550	2470	2370	2350
Sprzedaż razem	3331	3763	3872	3692	3592	3229	3600
- na konsumpcję	1907	1928	1890	1870	1830	1680	1700
- na zaopatrzenie przemysłu*	1405	1695	1873	1792	1742	1542	1850
- na eksport	19	140	109	30	20	7	50
Ubytki i straty	2930	1817	1590	1550	1050	780	950

* ziemniaki zużyte przez przemysł, bez względu na przeznaczenie

Źródło: Dane GUS

prawie jakości ziemniaków, trend spadkowy w konsumpcji będzie co najmniej zahamowany.

W sezonie 2006/07 nastąpiło dalsze, zdecydowane pogorszenie obrotów handlu zagranicznego ziemniakami i ich przetworami. Wzrósł import przetworów z ziemniaków, a zwłaszcza produktów skrobiowych i ziemniaków mrożonych. Zwiększył się o 50% przywóz ziemniaków nieprzetworzonych. Obniżyła się sprzedaż na rynki zagraniczne skrobi ziemniaczanej i ziemniaków do bezpośred-

niej konsumpcji. Zmniejszył się eksport frytek, chipsów i suszów z ziemniaków. Wzrósł jedynie eksport syropów skrobiowych. Ujemne saldo obrotów wyniosło ok. 77 mln EUR.

W sezonie 2007/08 wzrosł eksport przetworów ziemniaczanych. Wzrost produkcji skrobi ziemniaczanej spowoduje, że jej sprzedaż na rynki zagraniczne zwiększy się w stosunku do minionego sezonu o ok. 25 tys. ton. Wysokie zapotrzebowanie krajowego rynku, będzie stymulować dalszy wzrost importu produktów skrobiowych. Może również

wzrosnąć przywóz pozostałych przetworów spożywczych z ziemniaków. Natomiast import ziemniaków nieprzetworzonych prawdopodobnie zmniejszy się o ok. 30%.

W 2008 r. powierzchnia uprawy ziemniaków prawdopodobnie ponownie się obniży i wyniesie ok. 550 tys. ha. Jeżeli warunki dla wegetacji ziemniaków nie będą odbiegały od przeciętnych, wówczas plony ukształtują się na poziomie ok. 185 dt/ha, a ich zbiory mogą przekroczyć 10 mln ton.

SUMMARY

The growth in prices in the last two seasons stopped the decline in the potato crop area and in some countries has even led in 2007 to an increase in the potato crop area, which has grown in the entire European Union by about 3%. Potato crops in the EU countries are larger by over 10% than in the previous year; however they do not exceed the average of the last several years. They are initially estimated at about 58.5 million tons against 52.3 million tons in 2006.

This has led to a significant reduction of prices in the European markets in the current season. It is estimated that average prices of edible potatoes in the 2007/08 season will be twice as low as in the previous season, but their level will be higher than the multi-year mean.

In 2007, after a temporary growth, a downward trend in potato crop area in Poland has been observed again. This year the potato crop area has totalled 570 000 ha, against 597 000 ha in 2006 and 588 000 ha in 2005. The share of potatoes in the cropping system has totalled 5.0%.

The potato yields have accounted for 197 dt/ha and have been higher than the last year's yields by 47 dt/ha, that is by 31.3%. As compared to 2005 the growth in yields has amounted to 12%. The potato crops in Poland have reached a level of 11.2 million tons and have been by 24.9% larger than in 2006.

In the 2006/07 season the potato prices in Poland reached a record high level. In marketplace trade they totalled 1132 PLN/t on average and were by 54% higher than in the 2005/06 season and 2.5-fold higher than in the 2004/05 season.

The large increase in the potato production results in a large reduction of their prices in the 2007/08 season. Their average marketplace level in the 2007/08 season may go down to about 670 PLN/t and be by above 40% lower than in the 2006/07 season. Also, the procurement prices are lower. They may total about 240 PLN/t, against 285 PLN/t in the 2006/07 season.

In the 2007/08 season the market turnover of potatoes may reach about 3.60 million tons and be by abo-

ut 12% higher than in the 2006/07 season. The processing of potatoes into starch and dried potatoes will grow. The starch production quota will be used in about 95% and starch production will total about 138 000 tons. Also, the use of potatoes for production of chips and crisps will be greater. Therefore, industrial use of potatoes may be by about 20% higher than in the 2006/07 season. It is expected that in the 2007/08 season about 32% of crops will be distributed among the market channels (procurement, wholesale, marketplace sale, export).

Although the profitability ratios were lower than in the 2004-2005 period, the good financial standing of the potato industry continued in the first half of 2006.

In the last season, due to the very high prices and a low quality, the potato consumption significantly dropped. Potato consumption totalled 121 kg/person and was by 5 kg smaller than in the previous season. In the 2007/08 season, given the reduced prices and a better quality of potatoes, the downward trend in the consumption will be at least stopped.

Table 1

Potato balance sheet ('000 tons)

Item	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08 forecast
Crops	19379	15524	13731	13999	10369	8982	11220
Imports	71	30	36	92	111	167	117
Total supplies	19379	15554	13767	14091	10480	9149	11337
On-farm use	13118	9974	8305	8849	5838	5140	6787
- seeds	2050	1915	1775	1480	1480	1395	1350
- feed	8415	5459	3950	4819	1888	1375	3087
- self-provision	2653	2600	2580	2550	2470	2370	2350
Market sales	3331	3763	3872	3692	3592	3229	3600
- ware potatoes	1907	1928	1890	1870	1830	1680	1700
- processing potatoes*	1405	1695	1873	1792	1742	1542	1850
- exports	19	140	109	30	20	7	50
Wastes and losses	2930	1817	1590	1550	1050	780	950

* potatoes processed in the industry irrespectively of the purpose

Source: CSO

The 2006/07 season saw a further distinct deterioration of the foreign trade turnover of potatoes and potato products. Import of potato products, particularly of starch products and frozen potatoes, increased. Import of unprocessed potatoes grew by 50%. The sales of potato starch and potatoes for direct consumption to foreign markets dropped. Export of chips, crisps and dried potatoes declined. Only export of starch syrups grew. The

negative balance of trade amounted to about 77 million EUR.

In the 2007/08 season the export will grow and the upward trend in the export of potato products will return. The growth in potato starch production will lead to an increase in its sale to foreign markets by about 25 000 tons as compared to the last season. The high demand in the domestic market will stimulate a further increase in import of starch products. Al-

so, import of the other potato products may increase, whereas import of unprocessed potatoes is likely to decrease by about 30%.

In 2008 the potato crop area is likely to fall again and total about 550 000 ha. If the potato growth conditions do not differ from the average ones, the yields will reach a level of about 185 dt/ha and potato crops may exceed 10 million tons.

W serii Analizy Rynkowe w najbliższym czasie ukażą się:

1. Rynek rzepaku (32) • listopad 2007,
2. Rynek owoców i warzyw (31) • listopad 2007,
3. Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi (26) • grudzień 2007,
4. Popyt na żywność (8) • grudzień 2007,
5. Rynek cukru (32) • grudzień 2007,
6. Rynek ziemi rolniczej (10) • grudzień 2007,
7. Rynek ryb (8) • grudzień 2007,
8. Rynek środków produkcji i usług dla rolnictwa (33) • marzec 2008,
9. Rynek pasz (23) • kwiecień 2008,
10. Rynek mleka (34) • kwiecień 2008,
11. Rynek drobiu i jaj (33) • maj 2008,
12. Rynek ziemniaka (33) • maj 2008,
13. Rynek mięsa (34) • maj 2008,
14. Rynek zbóż (34) • czerwiec 2008.

Prenumerata Analizy (2 zeszyty) w 2007 roku wynosi 40 zł.
Zamówienia z podaniem tytułu i ilości egzemplarzy prosimy kierować do Działu Wydawnictw
Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego,
ul. Świętokrzyska 20, skr. poczt. 984, 00-950 Warszawa. Tel.: (0-prefiks·22) 50-54-685, faks: 50-54-636
e-mail: dw@ierigz.waw.pl <http://www.ierigz.waw.pl>
